

Danske Regioners EU-prioriteringer 2023

EMN-2023-00180

Resumé

Danske Regioner fastlægger hvert år sine EU-prioriteringer på baggrund af hhv. EU-Kommissionens og Danske Regioners arbejdsprogrammer og politiske målsætninger. For 2023 foreslår sekretariatet fem store sager samt 26 andre sager, som Danske Regioner vil følge og søge indflydelse på. De fem store såkaldte A-sager præsenteres i sagsfremstillingen. B-sagerne oprides kort. Alle sager fremgår af bilag.

Indstilling

Det indstilles,
at bestyrelsen drøfter og godkender EU-prioriteringerne.

Sagsfremstilling

Danske Regioner fastlægger hvert år sine prioriteringer for indsatsen på EU-området. Udgangspunktet er EU-Kommissionens årlige arbejdsprogram samt Danske Regioners arbejdsprogram og politiske ambitioner. Dertil kommer uafsluttede EU-sager fra tidligere år.

Kommissionens arbejdsprogram for 2023 er målrettet de nuværende kriser, der påvirker europæernes liv, dvs. Ruslands krig mod Ukraine, høje energipriser, inflation mv. Samtidig øger EU den igangværende grønne og digitale omstilling, som også har været fokus for de seneste par års arbejdsprogrammer.

Danske Regioners EU-prioriteringer er som udgangspunkt fokuseret på de områder, som regionerne har kompetencer indenfor. Et eventuelt andet fokus skal fastlægges af bestyrelsen.

Selvom EU-Kommissionen skriver, at 2023-arbejdsprogrammet kun indeholder 43 nye politiske initiativer, så dækker disse nye initiativer over langt flere konkrete lovgivningsforslag. Derudover kommer revisioner af eksisterende lovgivning – de såkaldte REFIT-initiativer – samt over 100 lovgivningsforslag, som står i kø fra tidligere år. De fleste af disse tiltag skal gerne nå igennem EU's beslutningsproces, inden der skal vælges et nyt Europa-Parlament og en ny EU-Kommission i sommeren 2024.

Efter en intern arbejdsproces i Danske Regioner fremlægges hermed et forslag til prioritering af nye og igangværende EU-sager.

Prioriteringen af sager har tre kategorier:

- Prioritet A: Lovgivning – aktiv lobbyindsats på lovgivningsprocessen både i Bruxelles og Danmark.
- Prioritet B: Almindelig interessevaretagelse – høringsvar til EU-specialudvalg, sagsbehandling i Det Europæiske Regionsudvalg, mv.
- Prioritet C: Overvågning – dokumenter til orientering og vurdering.

A-sager: Nye og videreførte fra 2022

1. Sund jordbund

Initiativ om beskyttelse, bæredygtig forvaltning og genopretning af jordbunden i EU (lovgivning, forventes 2. kvartal 2023). Med forslaget om lovgivning om jordbundssundhed imødekommes opfordringer fra Europa-Parlamentet og Det Europæiske Regionsudvalg om at udvikle en omfattende EU-retlig ramme for jordbundsbeskyttelse. Under Sund jord indgår også identifikation og risikohåndtering af jordforurening som en konkret indsats. Jordbunden danner grundlag for 95 pct. af madproduktionen og er hjemsted for over 25 pct. af verdens biodiversitet. Den er planetens største jordbaserede kulstofpulje og spiller en afgørende rolle i den cirkulære økonomi og tilpasningen til klimaændringer. Jordbunden er også en begrænset ressource.

2. Det europæiske sundhedsdataområde

European Health Data Space (EHDS) (lovgivning, videreført fra 2022). Forordningen skal understøtte adgangen til samt anvendelse og deling af sundhedsdata på en sikker måde både i og på tværs af EU-medlemslandene. Kommissionen vil give den enkelte borger mulighed for at udøve kontrol over egne sundhedsdata og samtidig give mulighed for at udnytte potentialet ved sikker udveksling, brug og genbrug af sundhedsdata til patientbehandling samt forskning, innovation m.m. inden for EU. Danske Regioner er allerede stærkt engageret i sagen.

3. Revision af lægemiddellovgivningen

(Lovgivning, Kommissionens forslag skulle være offentliggjort i 2022, men er foreløbig udskudt til 1. kvartal 2023). Den generelle retlige ramme for lægemidler skal give adgang til sikre effektive og økonomisk overkommelige lægemidler af høj kvalitet inden for EU. Revisionen skal fremme innovation, herunder på områder med uopfyldte medicinske behov (herunder antimikrobielle stoffer), øge forsyningssikkerheden og tilpasse systemet til den seneste videnskabelige og teknologiske udvikling samt mindske regelbyrden, hvor det er muligt. Initiativet vil skabe effektive lovgivningsmæssige rammer, bl.a. ved at mindske den administrative byrde og digitalisere processer og procedurer med en forventet positiv indvirkning på reguleringsmyndigheder og virksomheder.

4. Energieffektivitet og energirigtige bygninger

Ændring af direktiv om energieffektivitet for at medtage det nye klimamål for 2030 (lovgivning, videreført fra 2022, offentliggjort, 2. kvartal 2021). Ifølge direktivet skal den offentlige sektor hvert år både spare 1,7 pct. på energiforbruget og samtidig energirenovere 3 pct. af den offentlige bygningsmasse, der ikke lever op til "Nearly Zero Energy Building" (NZEB) kravet pr. 1. januar 2024.

Bygninger står for ca. 40 pct. af energiforbruget i EU. Revisionen af bygningsdirektivet skal sænke bygningernes energiforbrug som et vigtigt led i EU's "Fit for 55"-pakken. Forslag om at offentlige bygninger skal have energiklasse F senest i 2027 og klasse E senest i 2030 påvirker regionale bygninger direkte. Det samme gør krav om at alle nye bygninger fra 2030 skal være nulemissionsbygninger.

Tidligere var regioner og kommuner ikke omfattet. Det er de nu. Danske Regioner er i gang med at undersøge de konkrete konsekvenser, herunder økonomiske, af bindende krav til energieffektivisering og energirenovering.

5. Direktivet om løngennemsnitlighed

(Lovgivning, videreført fra 2022, offentliggjort i marts 2021). EU-direktiv om styrkelse af anvendelsen af princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi ved hjælp af løngennemsnitlighed og håndhævelsesmekanismer. Direktivet betyder, at de regionale arbejdsgivere skal implementere foranstaltninger, der skal sikre løngennemsnitlighed forud og under ansættelsesforholdet.

B-sager: Nye og videreførte fra 2022

1. Affaldsreduktion

Revision af EU's affaldsrammedirektiv vedr. fødevareaffald og tekstiler. Direktivet får indvirkning på bl.a. indkøb og affaldshåndtering på hospitalerne.

2. *Bæredygtig transport*

Initiativ om at gøre virksomheders vognparker grønnere. Initiativet kan bl.a. få en økonomisk konsekvens for den regionale kollektive transport og mobilitet.

3. *Mobilitetspakke*

Et fælles europæisk mobilitetsdataområde. Initiativet kan bl.a. få konsekvens for den regionale kollektive transport og mobilitet, herunder igangværende MAAS-tiltag (Mobility As A Service).

4. *Den flerårige finansielle ramme*

Evaluering af, hvordan den flerårige finansielle ramme fungerer, hvilket kan omfatte en revision af EU's flerårige budget. Danske Regioners interesse ligger specifikt på evalueringens betydning for Horizon Europe og Interreg-programmerne, hvorfra Danmark henter 1,5-2,0 mia. kr. årligt.

5. *Mental sundhed*

Udvikling af en EU Action Plan for mental sundhed, der også omfatter manglen på behandlingskapacitet.

6. *Lovlig migration*

Anerkendelse af tredjelandsstatsborgeres kvalifikationer. Initiativet kan få betydning for rekruttering af arbejdskraft til bl.a. sundhedssektoren.

7. *Forebyggelsespakken*

Revision af Rådets henstilling om røgfri miljøer og Rådets henstilling om kræftformer, der kan forebygges ved vaccination.

8. *Revision af rammen for differentiering af lægemidler*

Revision af reglerne for ændringer af markedsføringstilladelse for human-medicinske lægemidler, efter at der er givet tilladelse til markedsføring. Målet er at effektivisere livscyklusforvaltningen af lægemidler. Det kan få betydning for indkøb af lægemidler.

9. *Forordningen om medicinsk udstyr*

Medical Devices Regulation (MDR) har siden 2021 skabt øgede risici for flasehalsproblemer i forhold til leverancer af medicinsk udstyr. Årsagen er, at der mangler kapacitet hos de bemyndigede organer, der skal CE-godkende produkterne. Derfor har Kommissionen foreslået at forlænge overgangsperioderne med 3-4 år. Forordningen har betydning for telemedicinske løsninger, som regionerne selv har udviklet.

10. *Direktivet om passende mindstelønninger (videreført fra 2022)*

Både arbejdsmarkedets parter og regeringen har været imod direktivforslaget om mindsteløn. Modstanden mod EU-regulering på området er principiel. Danmark har anlagt et annullationssøgsmål mod direktivet. Det kan

tage op til to år før der foreligger en afgørelse fra EU-Domstolen, om direktivet om mindsteløn skal annulleres.

11. Harmoniserede regler for kunstig intelligens (videreført fra 2022)

Forslag til harmoniserede regler (en forordning) for kunstig intelligens (retsakten om kunstig intelligens). Forslaget kan få indvirkning på regionernes arbejde med digitale og teknologiske løsninger, som f.eks. understøtter diagnosticering og behandling.

12. En enkelt ansøgningsprocedure og fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande (videreført fra 2022).

Forslag til et direktiv om én enkelt ansøgningsprocedure for en kombineret tilladelse til tredjelandsstatsborgere til at opholde sig og arbejde på en medlemsstats område og om et sæt fælles rettigheder for arbejdstagere fra tredjelande, der har lovligt ophold i en medlemsstat. Initiativet kan få betydning for rekruttering af arbejdskraft til bl.a. sundhedssektoren.

13. EU's orlovsdirektiv (videreført fra 2021)

Implementering af EU's orlovsdirektiv. Det handler bl.a. om ligestilling af barselsrettigheder mellem forældrene og øremærket forældreorlov.

14. Direktivet om ansættelsesvilkår (videreført fra 2021)

Implementering af direktivet om ansættelsesvilkår, som bl.a. fastlægger en række mindstekrav til medarbejderes ansættelsesvilkår, f.eks. at arbejdsgiver skal begrænse brugen af kontrakter med tilkaldevagter.

15. Arbejdstidsdirektivet (oprindeligt fra 1993 og revideret gentagne gange).

Implementering af arbejdstidsdirektivet er konstant en udfordring i forhold til de danske overenskomster. F.eks. fastslår arbejdstidsdirektivet, at arbejdstiden over en periode på fire måneder højst må udgøre 48 timer i gennemsnit per uge, hvilket kan skabe problemer med hensyn til lægevagter.

Oversigt over sager

Alle A-, B- og C-sager fremgår af vedlagte bilag.

Økonomi

Ingen bemærkninger

Sekretariatets bemærkninger

Den foreløbige prioritering er foretaget ud fra de foreliggende informationer, men for de nye sager kan prioriteringen ændre sig, når Kommissionen offentliggør sine forslag.

Danske Regioners EU-prioritering har været drøftet i Udvalget for miljø og klima, Sundhedsudvalget og Udvalget for regional udvikling og EU.

Generelt om Danske Regioners EU-interessevaretagelse

Danske Regioner deltager både på politisk og på embedsmandsniveau for at varetage regionernes interesser i EU's beslutningsproces. Interessevaretagelsen handler om at påvirke og informere om EU-initiativer, både når EU-tiltag kan understøtte strategi og temaer i bestyrelsens arbejdsprogram, og når indholdet af forslag til EU-lovgivning ikke er hensigtsmæssigt for den regionale opgavevaretagelse. Samlet set er Danske Regioner repræsenteret enten på politisk niveau eller på embedsmandsniveau ved 55-60 møder årligt i europæiske fora, heraf 35-40 møder alene i Det Europæiske Regionsudvalg.

Kommunikation

Ingen bemærkninger

Beslutninger

.

Beslutninger udfyldes automatisk af systemet